

Rariteettikomitean hyväksymät vuoden 1994 harvinaisuus- havainnot

Pekka J. Nikander & Tom Lindroos

Pikkuliitäjä ja paksunokkakerttunen liitettiin Suomessa nähtyjen lintujen luetteloon 1994. Muita superrareja olivat aavikkotylli, mongoliankirvinen, arohyppä, valkoperäsirri, ruostepääsky, ruosterastas...

Suomen Lintutieteellisen Yhdistyksen ja *BirdLife Suomen* Rariteettikomitea (RK) hyväksyi vuodelta 1994 236 harvinaisuushavaintoa ja hylkäsi 57 (20 %). Kaikkiaan RK käsitteli tähän katsaukseen 448 kaavaketta, joiden perusteella hyväksyttiin 378 ja hylättiin 70 (16 %) havaintoa. Havaintojen kirjaaminen kannattaa tehdä huolella. Valokuvat, alkuperäiset muistiinpanot ja mahdollisimman yksityiskohtainen tuntomerkkien kirjaaminen helpottavat havainnon käsittelyä ja hyväksymistä.

Harvinaisuuksien kannalta vuosi oli melko hyvä. Suomelle uutena lajina kirjattiin pitkään odotettu pikkuliitäjä sekä täydellisenä yllätyksenä Norrskäriltä löytynyt paksunokkakert-

tunen. Aavikkotylli tavattiin maassamme kolmannen ja mongoliankirvinen jo peräti yhdeksännen kerran. Keväällä havaittiin Suomen kolmas ja saman vuoden syksyllä neljäs valkoperäsirri. 1990-luvun kolmas arohyppä on myös merille pantava havainto. Ruostepääskyä tavattiin peräti neljä yksilöä. Vasta Suomen toinen ruosterastaan nimialalajin näyttäminen Helsingissä sai sankat bongarijoukot liikkeelle. Suomen viides sarakerttunen oli myös yksi syksyn kohokohdista, kuten neljännen taigasirkun ilmestyminen Ahvenanmaalle. Ruostesorsia, arosuohaukkoja, sitruunavästäräkkejä ja mustapäätaskuja nähtiin normaalia enemmän.

RK sai Ari Ahtiaiselta listauksen lintutiedotukselle ilmoitetuista vuoden 1994 harvinaisuuksista. RK pystyy sen pe-

Mustakaulauikku Kerimäellä kesäkuussa 1994. © Markus Varesvuo
Black-necked Grebe

Lehmähaikara Lieksassa 1.8.1994. © Henry Lehto
Cattle Egret

rusteella pitämään jonkinlaista kirjaa Suomessa nähdyistä RK-lajeista. Vuoden 1994 listasta löytyi 270 havaintoa, joista olisi pitänyt täyttää ilmoitus, ja marraskuun 1995 alkuun mennessä 174:stä (65 %) onkin tullut ilmoitus RK:lle. Melkoinen parannus edellisvuoteen, jolloin vain noin puolet havainnoista saavutti RK:n. Suomen ensimmäisestä ruskokertusta (*Sylvia undata*) tosin puuttuu edelleen kaavake!

Tarkistapa, löytyykö vuonna 1994 näkemäsi harvinaisuus tästä katsauksesta. Jos et löydä sitä, voit ottaa yhteyttä joko sihteeriin, jolta saat tiedon RK:lle saapuneista ilmoituksista, tai täytät kaavake mitä pikimmiten ja lähetät se alueharvinaisuuskomitean kautta RK:lle. RK kokoontuu kolmasti vuodessa, talvella (joulu–tammikuussa), keväällä (maalis–huhtikuussa) ja loppukesällä (elokuussa). Jotta vuoden 1995 havainnot ehtisivät ajoissa vuoden 1996 katsaukseen, tulisi ne toimittaa sihteerille viimeistään heinäkuun puoliväliin mennessä 1996!

Rengastajille

Aikaisempien vuosien tapaan rengastustoimisto listasi rengastetut RK-lajit ja niiden rengastajat. Pyydystettyäsi linnun tarkista aina, että olet mitannut oikein ja ota aina mahdollisimman monta mittaa. Pelkkä siiven mitta ja paino kertovat varsin vähän lajista. Teemapyyntiä harrastavien tulisi ennen pyydystämistä tutustua laja koskevaan kirjallisuuteen, jotta selviäisi, mitkä mitat ovat tärkeitä lajin tai alalajin tunnistuksen kannalta. Pyyntin jälkeen asiaa on yleensä turha enää pohdita. Muista merkitä kaavakkeelle myös renkaan numero.

Teknisiä ohjeita

Vältä kirjoittamasta lomakkeen marginaaleihin, käytä mieluiten kirjoittamiseen konetta tai mustaa kynää. Älä kirjoita lomakkeen kääntöpuolelle, vaan käytä erillistä valkoista A4-kokoista paperia. Tämä kaikki helpottaa kaavakkeiden monistamista RK:n jäsenille. Vuosittain otetaan yli 4 000 kopiota lähetetyistä kaavakkeista. Tietokoneella kirjoitetut lomakkeet ovat vuosien mittaan yleistyneet. Tietokoneprintin ei tarvitse muistuttaa ulkoasultaan esipainettua RK-kaavaketta. Riittää kunhan esität asiat suunnilleen

kaavakkeen mukaisessa järjestyksessä. Muista jättää aina tilaa diarionumerolle. Vältä ehdottomasti tulostamasta kuvausta matriisikirjoittimella, jossa on vanha ja kulunut nauha tai kirjoittamasta liiyykynällä. Kokemus on osoittanut nämä kaikkein huonoimmiksi kopioituviksi.

Nykyisen lähes reaaliaikaisen tiedonkulun aikana olisi suotavaa, jos toisten löytämiä harvinaisuuksia katsomaan menneet havainnoijat muistaisivat mainita kaavakkeissaan, että lintu on bongattu ja ollut jo monta päivää paikalla. Monista kaavakkeista löytyy viime vuotisesta muistutuksesta huolimatta edelleen vain bongauspäivämäärä eikä mitään mainintaa, että lintu olisi ollut paikalla jo aiemmin. Päivämääräisen täydellisillä tiedoilla helpotetaan samasta yksilöstä tehtyjen useiden havaintojen yhdistämistä. Näin ollen päivämäärät tulisi ilmoittaa täydellisenä, vaikka ei itse olisi nähnyt lintua kuin vain yhtenä päivänä.

Katsauksessa julkaistujen havaintojen lisäksi RK:lla on edelleen pöydällä joukko havaintoja selkälökin alalajeista ja urpiaisien *cabaret*-alalajista sekä muista lajeista, jotka tulivat joko liian myöhään RK:lle, jotta ne olisi ehditty käsitellä kunnolla, tai joita ei eri syistä johtuen ehditty käydä läpi ennen tämän katsauksen valmistumista.

RK:n kokoonpano vuonna 1994 oli seuraava: **Hannu Jännes** (puheenjohtaja), **Pekka J. Nikander** (sihteeri), **Matti Lammin-Soila**, **Tom Lindroos**, **Tapani Numminen**, **Jari Peltomäki** ja **Visa Rauste**.

Lyhenteet

Linnun tarkka ikä merkitään kalenterivuotena: 1kv = samana kalenterivuotena syntynyt, 2kv = edellisenä kalenterivuotena syntynyt, +1kv = ennen kuluvaa kalenterivuotta syntynyt jne.

Muut ikälyhenteet: juv. = nuori lintu ensimmäisessä täydellisessä höyhenpuvussaan, ad. = aikuinen, subad. = esi-aikuinen, pull. = pesä- tai maastopokainen.

Muut käytetyt lyhenteet: jp = juhlapukuinen, tp = talvipukuinen, vp = vaihtopukuinen, O-puk. = naaras-pukuinen, ♂-puk. = koiraspukuinen, Å = laulava, O-Å = naarasääninen, ♂-Å = koirasääninen, r = rengastettu. Muuttavasta linnusta on ilmaistu lentosuunta (N = pohjoinen, NE, NNE, jne). Kääntyvän linnun lentosuunnan on ilmaistu kauttaviivalla (esim. NE/SW). Milloin yksilömäärää ei ilmoiteta, havainto koskee yhtä yksilöä. (v) = RK:lla on ollut määrittymisen tukena linnusta otettu valokuva. (ä) = RK:lla on ollut määrittymisen tukena linnusta saatu äänite.

Lomakkeen täyttäjän nimi on ensimmäisenä paitsi niitä harvinaisia tapauksia lukuun ottamatta, jolloin lomakkeen täyttäjän on ilmoittanut jonkin toisen näkemän yksilön. Tällöin ensimmäisenä on linnun näkijä ja ilmoittaja on toisena. Ilmoittajan jälkeiset ni-

met on pyritty kirjoittamaan aakkosjärjestyksessä. Jos samasta yksilöstä on useampi lomake, on eri lomakkeilla esiintyvät havainnoijat pyritty laittamaan omiin sulkaisiin.

Luettelo RK:lle ilmoitettavista lajeista ja alalajeista löytyy *Lintumiehen* numerosta 5/1991 sivuilta 229–230. Muista, että tarkastettavien lajien listalta poistuivat vuoden 1994 alusta avosetti, lampiviklo, riuttatiira, isokirvinen, virtavästäräkki, hippiäsuunilintu ja taigauunilintu sekä sepelhanhen *hrota*-alalaji. RK ei siis tarkista vuoden 1993 jälkeen tehtyjä havaintoja em. lajeista ja alalajista, aikaisemmat havainnot tulee sen sijaan edelleen lähettää RK:lle.

Katsauksen yksilömäärät

Katsauksessa on lajin nimen jälkeen kolme lukua. Ne ilmaisevat tavattujen yksilöiden kokonaismäärän tiettyinä ajanjaksoina. Ensimmäinen luku käsittää ajan vuoteen 1974 asti, toinen luku jakson RK:n toiminnan alkamisesta vuodesta 1975 vuoteen 1993 (RK:n hyväksymiä havaintoja) ja kolmas esittävän vuoden 1994. Näiden lukujen summa on kaikkina aikoina tavattujen yksilöiden kokonaismäärä.

Hyväksytyt havainnot Accepted records

Amerikanjääkuikka

(*Gavia immer*) (2,33,4)

27.5. Kristinankaupunki, Skaftung 2kv N, muutti 5 kuikan parvessa (Hannu Koskinen), 13.6.–20.6. Kuusamo, Kuusamonjärvi 2kv (Jari Peltomäki, Ulla Peltomäki ym.), 9.11. Keuruu, Keurusselkä +1kv (Markku Saarinen, Esa Vierimaa), 3.12. Uusikaupunki, Hanko tp (Pekka Alho, Hannu Klemola, T. Lindbom ym.).

Normaali esiintyminen.

10.5.93 Parainen, Airsto lähes jp N (Markku Laurén).

Vuoden 1993 yksilömäärä nousee kuuteen.

Mustakaulaukku

(*Podiceps nigricollis*) (17,10,1)

7.6.–7.7. Kerimäki, Kirkkonkylä jp (v) (Hannu Kettunen, Kari Eischer, Markku Rantala).

Lintu viihtyi ilahduttavan pitiään pienen venevalkaman kaislikkoalueen kupeessa. Edellinen havainto on vuodelta 1990.

Pikkuliitäjä (*Puffinus puffinus*) (0,0,1)

11.9. Mustasaari, Valassaaret N (Jari Peltomäki)

Ensimmäinen havainto maassamme tästä pitkään odotetusta valtamerilinnusta. Ruotsin länsirannikolla lajia nähtiin huippuvuonna 1987 55 yks., muutoin havaittuja on normaalisti alle 30.² Kaikkiaan Ruotsissa on tavattu noin 300 yks.

Itämeren puolelle laji on harhautunut muutaman kerran. Ruotsissa huiput ajoittuvat heinä–elokuuhun sekä keskitalveen, mikä sopii yhteen lajin muuttokäyttäytymisen sekä talviesiintymisen kanssa.³ Lähimmät pesimäalueet sijaitsevat Brittein saarilla. Läntiset pikkuliitäjät (itäinen alalaji on erotettu joissakin lähteissä omaksi lajiksi, idänpikkuliitäjä *Puffinus yelkouan*), johon tämä Suomen ensimmäinenkin yksilö värityksen perusteella kuuluu, talvehtii pääsääntöisesti Etelä-Amerikan itäran-
nikolla.

Suula (*Morus bassanus*) (3,22,0)
18.9.93 Inkoo, Sommarö 1–2kv SW/NW (Henrik Lindholm, Karno Mikkola, Lauri Mäenpää ym.).

Vuoden 1993 yksilömäärä nousee kolmeen. Vuoden 1993 havainnot ovat kaikki syyskuulta.

Jalohaikara (*Egretta alba*) (4,52,4)

18.4. Artjärvi, Kirkkojäräs (Raili Forsell, Risto Salminen ym.), 4.5. Jomala, Möckelö–Torpfjärden (Göran Andersson, Barbro Andersson ym.), 6.7. Kirkkonummi, Porkkala NNE/N (Timo Koskinen, Ilkka Konu), 17.8. Paimio, Paimionlahti (v) klo 17.32 asti (Ari Kuusela).

Lukumäärältään ja ajoittumiseltaan normaali esiintyminen.

17.–20.4.93 Vehkalahti, Lupinlahti (v) (Seppo Grönlund, Olavi Hiukka, Sakari Tanttari), 4.5.93 Jämsä, Kauppila (Lauri Kontti, Matti Hinttu)

Vuoden 1993 määrä nousee seitsemään, joka on vuosien 1983 sekä 1989 kanssa ennätys.

Punakaulahanhi

(*Branta ruficollis*) (3,31,4)

26.4. Kalajoki, Pitkäsenkylä, 80 metsähanhen parvessa (Seppo Pudas, Erkki Lämsä), 29.4.–3.5. Siikajoki, Karinkanta (Jari Peltomäki, Jorma ja Matti Knuutinen, Ulla Peltomäki ym.), 15.5. Pyhtää, Ristisaari 2 E, 85 valkoposkihanhen parvessa (Petteri Tolvanen, Kalle Ruokolainen, Ari Seppä ym.), 25.5. Hanko, Halias E, sepelhanhiparvessa (Juha Sjöholm, Kari Salovaara).

Laji on melkoinen harvinaisuus länsirannikolla. Tämä on jo toinen perättäinen vuosi, kun laji tavataan Pohjanlahdella. Kalajoen ja Siikajoen havaintojen on tulkittu koskevan samaa yksilöä.

20.5.93 Virolahti, Hurppu NE, valkoposkihanhiparvessa (Hannu Kettunen, Jari Nummelin ym.), 9.10.93 Tampere, Näsijärvi SE (Seppo Aro, Tatu Itkonen, Reijo Lähteenmäki)

Vuoden 1993 yksilömäärä nousee kuuteen. Tampereen lokakuinen lintu on vasta kahdeksas syyshavainto lajista.

Lumihanhi (*Anser caerulescens*) (65,94,–)

13.5.89 Luvia, Kuumainen 2 ENE (Esa Lehtikoinen, Jouko Hakala, Olli Tenovuo)

Vuoden 1989 yksilömäärä nousi 21:een ja lähestyy vuoden 1988 ennätystä (24 yks.).

Ruostesorsa

(*Tadorna ferruginea*) (41,29,67)
21.-22.5. Mietoinen, Mynälahti ♂ (Timo Elovaara, Rami Lindroos, Jyrki Normaja), **22.5.** Salo, Halikonlahti ♂ (Hannu Kormanen), **12.-16.6.** Oulunsalo, Keskipiiri ♂ (v) (Pirkka Aalto), **8.-29.7.** Laukaa, Peurankylä (Pekka Kyllönen, Ari Sylgren, Jukka Virtanen ym.), **12.7.** Lieksa, Talviansjärvi +1kv ♂ (Markku Tolvanen), **13.-15.7.** Suonenjoki, Koppelosuo 2 (Paavo ja Anja Liimatta, Heikki Kotilainen), **15.-27.7.** Siilinjärvi, Raasio 15.7. 11, jonka jälkeen paikalle jäi vain 2 lintua (Antero Lindholm, Jyrki Pynnönen, Kalle Ruokolainen ym.), **16.-17.7.** Siikajoki, Tauvo 7 (Matti Tynjälä, Heikki Pakkala, Matti Salo), **16.7.** Hanko, Vedagrundet 3 (Jouni Riihimäki, Teemu Lehtiniemi, Jarmo Pirhonen), **16.-19.7.** Vuolijoki, Otanmäki 2 (v) (Hannu Rönkkö), (Mauno Niskanen), **17.7.** Kokkola, Hopeakivenlahti ♂ ja o-puk. W aikaisemmin havaittu Rummelössä (Marko Pohjoismäki), **17.-28.7.** Korppoo, Jurmo 6 (17.7. ja 19.7. 2, 20.7. 4, 21.7. 6, 22-26.7. 3, 27.-28.7. 2) (Juha Sjöholm, Jarmo Lehtonen), **17.-18.7.** Kuopio, Riistavesi 2 (Heikki Kotilainen, Eero Miettinen ym.), **18.-26.7.** Kokkola, Rummelö 4 (v) (18.-20.7. 2, 21.-26.7. 4) (Marko Pohjoismäki, Satu Vuorio, Mikko Karvonen ym.), **19.7.** Pattijoki, Säikanoja 2 lähti N (Jukka Hauru), **20.7.** Närpiö, Piolahti 6 NW (v) (Jari Koivuluoma), **20.-25.7.** Hanko, Svanvik 5 (Tapio Aalto, Hannu Klemola ym.), **20.-22.7.** Outokumpu, Vuonos (Petri Hottola, Aimo Jukkara, Antti Vänskä), **24.7.** Pori, Yyteri 3 (Asko Rokala, Marja-Leena Mehtonen), **28.7.** Siilinjärvi, Raasio (Markku Ukonen, Tuomas Seimola), **30.-11.8.** Espoo, Suomenoja (Petteri Hytönen ym.), **31.7.** Espoo, Laajalahti (Olli Okko), **5.8.** Korppoo, Jurmo 5 (Mikael Nordström, Hannu Huhtinen, Rasmus Mäki), **5.8.** Espoo, Suomenoja (Hannu Pohjannoro), **9.-14.8.** Kokkola, Grasjalsbådan (Jarno Rasmus, Sami Kalliokoski, Henrik Nyberg), **13.8.** Artjärvi, Villikkalanjärvi (Osmo Ruottinen), **14.8.** Espoo, Laajalahti (Hannu Jännes, Martin Helin, Kari Soilevaara, Esko Pasanen), **16.8.** Jomala, Torpfjärden o-puk (Göran Andersson, Anki ja Bror Johansson, Yngve Jansson ym.), **18.8.** Hanko, Halias NW, hetken paikallisena (Petro Pynnönen, Hannu Holmström, Sanna Kokkonen, Solveig Roos), **20.-22.8.** Pori, Yyteri (Mika Ohtonen, Janne Haavisto, Virpi Kangasniemi ym.), **21.8.** Saltvik, Haga (Göran Andersson, Gerts Friman, Bror Johansson).

Hyvin voimakas vaellus. Ensimmäiset vaeltajat ilmaantuivat heinäkuun puolenvälin jälkeen Keski-Suomeen ja Pohjanlahden rannikolle ja muutamaa viikkoa myöhemmin etelämääksi. Hangon Vedagrundetin linnut lyöttäytyivät Svanvikin lin-

tujen parveen, jolloin Hangon lintujen yhteismäärä oli kahdeksan. Kokolan Hopeankiven lahden linnut siirtyivät Rummelöön eikä Hopeakivenlahden lintuja lasketa yhteismäärään. Espoon Suomenojalla ja Laajalahdella kiertelevä yksilö on tulkittu yhdeksi. Korppoon Jurmon heinäkuun ja elokuun linnut on myös tulkittu samoiksi yksilöiksi. RK:n tulokinnan mukaan vaeltajat ovat vaelluksen ajoittumisen ja suuren yksilömäärän vuoksi luonnonvaraista kantaa. Tämän vuoksi vuonna 1992 tehty päätös siirtää viimeaikaiset ruostesorsahavainnot todennäköisten tarha- ja häkkikarkulaisten luokkaan kumotaan tämän vaelluksen myötä, ja kaikki vanhat sekä tulevat havainnot käsitellään tästä lähtien luonnonvaraisesti harhautuneiden lajin tapaan. Ainoastaan tapaukset, joissa voidaan kiistatta osoittaa lintujen karkuus (esim. renkaiden perusteella), käsitellään häkkilintuina. Myös Ruotsi pitää vuoden 1994 lintuja luonnonvaraisesti harhautuneina (C. Cederroth, suull.), mutta muiden vuosien linnut käsitellään edelleen häkkilintuina kuuluvina toisin kuin Suomessa.

Amerikanhaapana

(*Anas americana*) (1,13,2)
4.5. Saari, Pohjanranta +1kv ♂ (Jouko Poutanen, Jari Kontiokorpi), **24.6.** Liminka, Virkkulan torni +2kv ♂ vp (Jari Peltomäki, Ulla Peltomäki).
 Ajoitukseltaan ja yksilömäärältään noudattelee viime vuosien mallia.
25.5.1993 Korppoo, Wattkast ad. ♂ (Rudin Nordling).

Vuoden 1993 yksilömäärä nousi ennätyskelliseen viiteen.

Tavi (*Anas crecca carolinensis*)

(1,10,2)
24.4. Saari, Pohjanranta ♂ jp, (Jouko Rantanen), **25.4.** Pori, Paarnoori +1kv ♂ (Matti Mäkelä).

Muutaman vuoden tauon jälkeen kaksi havaintoa. Valtaosa havainnoista painottuu 31.3.-13.5. väliselle ajalle, ja tämän ulkopuolelta tunnetaan vain kaksi havaintoa (toukokuun loppu - kesäkuu).

Punapäänarsku (*Netta rufina*)

(9,29,1)
28.4. Ilomantsi, Mutalahti o (v) (Petri Palviainen).

Pilkaniska

(*Melanitta perspicillata*) (10,21,1)
16.6. Eckerö, Degersand ad. ♂ (Matti ja Kristiina Valkonen).

Tyyppillinen esiintyminen.

Isohaarahaukka (*Milvus milvus*)

(11,22,1)
15.5. Kitee, Päätienlahti ad. (Jyrki Erra).

Niukka esiintyminen. Määrät ovat selvästi vähentyneet 1990-luvun huippuvuodesta, jolloin nähtiin vuosittain useita.

Arosuohaukka

(*Circus macrourus*) (33,74,7)
21.4. Värsilä, Säpäri 3kv ♂ N (Harri Kontkanen, Antti Vänskä), **9.5.** Värsilä, Savikko 2kv lähti NW (Petri Hottola), **19.5.** Värsilä, Uudenkylänlampi 2kv (Petri Hottola, Heikki Pönkkä), **21.5.** Lapua, Hirvijärven allas +2kv ♂ W (Ari Viita, Martti Patteri), **16.-17.9.** Pyhtää, Länsikylä 1kv o (Rasmus Mäki, Hannu Huhtinen, Mikael Nordström), **17.9.** Kirkkonummi, Saltfjärden-Estby 1kv ♂ (Karri Kuitunen, Dick Forsman, Olli-Pekka Pietiläinen ym.), **24.9.** Tammisaari, Finbygränd +1kv o (Pekka Rusanen, Eero Haapanen, Ilkka Lehtinen ym.).

Jo kolmas hyvä vuosi perättäin. Parempia vuosia ovat olleet vain 1992 ja 1993. Samaa lukumäärän on päästy vuosina 1984 ja 1985.

24.4.89 Pyhäselkä, Mulo +2kv ♂ (Ari Parviainen, Juha Valonen), **4.5.93** Kitee, Järvenperä 3kv ♂ (Markku Halonen, Jouko Räsänen, Antti Vänskä), **28.-31.8.93** Salo, Meriniitty +2kv ♂ (v) (Tapani Numminen, Risto Hovirinta ym.).

Vuoden 1989 yksilömäärä nousi viiteen ja vuoden 1993 ennätyskelliseen 13:een.

Niittysuohaukka

(*Circus pygargus*) (18,278,31)
6.5.-15.6. Paimio, Paimionlahti +2kv ♂ (v) (Ville Kirstilä), (Tapani Numminen ym.), **7.5.** Halikko, Varsala +2kv ♂ (Jani Laaksonen), **8.5.** Jomala, Ingby +2kv o (Göran Andersson), **8.5.** Elimäki, Villikkala o (Petri Parkko, Gitta Aaltonen), **10.5.** Paimio, Paimionlahti +2kv ♂, +2kv o, 2kv o (Tom Lindroos, Jarmo Boman, William Velmala), **11.5.-27.6.** Paimio, Paimionlahti +2kv o (Tapani Numminen ym.), **11.-14.5.** Mietoinen, Mietoistenlahti 3kv ♂ (Hannu Klemola), **12.5.** Pori, Enäjärvi +2kv ♂ S (Juha Niemi), **12.5.** Siuntio, Sunnanvik o N (Pekka Komi, Vesa Multanen, Raimo Palmu), **12.5.** Vöyri, Ränkineva +2kv ♂ (v) (Allan Stenmark, Hilding Back, Leif Öling), **13.5.** Mietoinen, Mynälahti +2kv o (Tom Lindroos, Tapio Aalto, Hannu Kettunen), **15.5.-29.6.** Paimio, Paimionlahti +2kv ♂ (v) (Tapani Numminen ym.), **15.5.** Siikajoki, Säärenperä +2kv o (Jari Peltomäki, Ulla Peltomäki), **16.5.-5.7.** Paimio, Paimionlahti +2kv ♂ (Tapani Numminen ym.), **17.5.** Elimäki, Tolkkila +2kv ♂ (Jari Piepponen), **18.5.-25.6.** Paimio Paimionlahti 2kv o (Tapani Numminen ym.), **18.5.** Joutseno, Konnunsuo +2kv ♂ (Markku Loippo, Paavo Rantanen, Riitta Silvennoinen), **20.5.-9.7.** Paimio, Paimionlahti 2kv o (Tapani Numminen ym.), **21.5.** Liminka, Virkkula +2kv ♂ (Antti Vierimaa, Jari Peltomäki), **21.5.-14.8.** Liminka, Selkämäa-Virkkula +2kv ♂, +2kv o ja 4 juv., pesintä (Jari Peltomäki), **21.5.** Kristiinankaupunki, Lapväärtti +2kv o (Hannu Koskinen), **27.5.** Kaarina, Kuusistonlahti +2kv ♂ (Hannu Klemola, Ari Kuusela), **2.6.** Joutseno, Konnunsuo +2kv ♂ (Topi Mäkinen), **31.5.92** Paimio, Paimi-

onlahti 2kv o (v) (Tapani Numminen ym.), **3.6.** Joutseno, Konnunsuo +2kv ♂ (Markku Loippo, Paavo Rantanen, Riitta Silvennoinen), **8.6.** Vihanti, Kirkkojärvi +2kv ♂ W (Jukka Hauru, Heikki Tuohimaa), **10.6.-5.7.** Paimio, Paimionlahti 2kv ♂ (Tapani Numminen ym.), **24.8.** Tuusula, Rantamo +2kv ♂ (Juha Honkala), **24.8.** Liminka, Virkkula 2 juv. (Jari Peltomäki).

Edellisen huippuvuoden jälkeen palattiin normaaliin. Paimiossa oli havainnoijien mukaan ainakin yhdeksän eri yksilöä, mutta saatujen kaavakkeiden perusteella lukumääräksi laskettiin kahdeksan. Kolme eriparia yritti pesintää alueella, mutta keskellä pesimäkautta alkanut veden voimakas nousu ilmeisesti tuhosi pesät. Näin ollen Limingan Selkämäaen havainto on ainoa onnistunut pesimähavainto Suomesta 1994. Limingassa elokuun lopun kahden nuoren linnun on tulkittu koskevan alueella pesineen parin poikasia.

14.6.90 Pattijoki, Pattijokisuu +2kv ♂ ENE (Kari Varpenius), **21.5.91** Inkoo, Degerby +2kv ♂ (Jari Mäkinen, Heikki Vasamies), **24.5.92** Suomusjärvi, Enäjärvi +2kv ♂ (Esa Lähikoinen), **29.5.92** Hailuoto, Pökönokka +2kv o (Ari Kakko, Arvo Ohtonen), **26.4.93** Kirkkonummi, Sunds +2kv o NE/N (Pekka Komi, Antti Heikkilä, Kari Raulos), **1.5.93** Liperi, Ahonkylä +2kv o N (Markku Halonen, Vesa Jouhki), **3.-4.5.93** Haukipudas, Uikilaisjärvi +2kv ♂ (v) (Arvo Ohtonen, Ari Kakko), **4.5.93** Kirkkonummi, Gunnarskulla +2kv ♂ o (Pekka Komi, Antti Below), **5.5.93** Kirkkonummi, Sunds +2kv ♂ S (Hannu Kettunen, Tapio Aalto, Jouni Riihimäki), **8.5.93** Nurmijärvi, Järvenperä +2kv o (Mika Ohtonen, Elisa Keto, Sami Tuomela), **8.5.93** Siuntio, Flyth +2kv o (Pekka Komi, Visa J. Rauste), **11.5.93** Pori, Kokemäenjoensuisto +2kv ♂ (Kimmo Nuotio, Janne Lampolahti), **13.5.93** Kirkkonummi, Porkkala 2kv o N (Dick Forsman, Killian Mullarney), **20.5.93** Kirkkonummi, Järsö +2kv ♂ S (v) (Henrik Lindholm, Soili Leveelahti), **20.5.93** Kirkkonummi, Saltfjärden +2kv o (Henrik Lindholm, Soili Leveelahti), **21.5.93** Porvoon mlk, Kummelskär +2kv ♂ N (Visa Rauste, Jan Nordblad ym.), **29.5.93** Hailuoto, Tömpä o (Arvo Ohtonen, Esa Hohtola, Ari Kakko ym.), **2.6.93** Kirkkonummi, Värnäs +2kv ♂ (Henrik Lindholm, Lauri Mäenpää), **11.7.93** Tammisaari, Finbygränd +2kv ♂ ESE (Henrik Lindholm, Mika Nieminen, Roland Sundström), **25.7.93** Siuntio, Flyth 2kv ♂ E (Dick Forsman, Matti Kapanen).

Vuoden 1990 lukumäärä nousi 33:een, vuoden 1991 33:een, vuoden 1992 25:een ja vuoden 1993 huikiaan 58 yksilöön. Porin Kokemäenjoen suiston havainnon on katsottu koskevan viime vuonna julkaistun pesivän parin koirasta. Tässä tarkennus päivämäärätietoihin. Siuntion Flythin havainto 8.5.93 on tulkittu paikalle asettuneen parin naaraaksi, tässä tarkennus päivämäärätietoihin.

RENGASTOJELMISTO
 HELSINKI 10

Pikkukiljukurki

(*Aquila pomarina*) (4,73,8)

23.4. Vantaa, Keimola subad./ad. W/SW (Antti Mähönen), **27.4.** Pori, Teemuoto subad./ad. (Juha Niemi, Matti Mäkelä, Ari Pitkälä ym.), **17.5.** Vantaa, Keimola subad./ad. SE (Antti Mähönen Leo Wallinmaa), **22.5.** Kirkkonummi, Danskarby ad. NE (Matti Kapanen, Visa Rauste), **30.5.** Kirkkonummi, Värnäs SE (Matti Kapanen), **31.5.** Paimio Paimionlahti (Tapani Numminen, Annika Forsten, Hanna Järvinen ym.), **1.6.** Kirkkonummi, Järsö (Matti Kapanen, Lauri Mäenpää, Daithi O'Ceallaigh), **2.6.** Lappeenranta, Vainikkala NW (Seppo Löfgren).

Ajoitukseltaan ja yksilömäärältään normaali esiintyminen.

3.-5.5.93 Kirkkonummi, Friggesby-Gunnarskulla (v) (Dick Forsman, Karo Mikkola), (Hannu Kettunen, Kari Eischer, Markku Rantala ym.).

Vuoden 1993 yksilömäärä nousi kuuteen.

Kiljukurki (*Aquila clanga*)

(?,130,5)

16.4. Värsilä, Uusikylä ad. SE (Petri Hottola), **19.4.** Helsinki, Leppäsuu +2kv NE (Anssi Vähätalo), **7.5.** Virolahti, Kellovuori subad. NW (Hannu Kettunen, Pirjo Kettunen), **24.5.-kesäkuun puoliväli** Virolahti, Kurkela subad. (Jouni Riihimäki, Tom Lindroos, Heikki Parviainen), **3.-23.9.** Virolahti, Kellovuori ad. (Tapio Tohmo, Kimmo Heiskanen, Timo Pulliainen).

Normaali esiintyminen. Havainnot painottuivat selvästi itärajan tuntumaan.

13.8.72 Eura, Koskeljärvi (Heikki Minn), **23.5.89** Ylämaa, Sammalinen subad. NW (v) (Hannu Kettunen, Markku Nurminen, Martti Siponen), **18.8.91** Ylämaa, Sammalinen ad. (v) (Hannu Kettunen, Tapio Aalto, Teemu Lehtiniemi), **25.4.92** Inkoo, Degerby subad. NE (Lasse J. Laine), **21.5.93** Ylämaa, Sammalinen subad. (Mika Ohtonen, Seppo Aro, Jorma Hannu ym.), **15.8.93** Ylämaa, Väkeväjärvi subad. S (Hannu Friman).

Euran Koskeljärven havainto on aiemmin hylätty, mutta uusien tietojen perusteella havainto hyväksyttiin. Vuoden 1989 yksilömäärä nousi kuuteen, 1992 10:een ja 1993 kolmeen.

Arokkotka (*Aquila nipalensis*)

(1,19,0)

19.7.88 Utsjoki, Kaldooaivi 2-3kv (v) (Juha Merilä, Ari Lavinto), **15.6.-23.8.92** Inkoo, Kaatopaikka 2kv (v), (Hannu Kettunen, Olli Haukkoavaara, löytäjä Lasse J. Laine).

Inkoon kaatopaikan havainto on jo julkaistu vuoden 1992 katsauksessa, mutta vasta nyt RK sai laajista täytetyn kaavakkeen. Vuoden 1988 yksilömäärä nousee yhteen. Kaikki Suomen arokkotkahavainnot ovat olleet 2kv tai subad. lintuja.

Punajalkahaukka

(*Falco vespertinus*) (?,364,11)

22.4. Kruunupy, Alaveteli o (Jukka Vierimaa), **29.4.** Vehkalahti, Lupinlahti 2kv o (Seppo Grönlund), **14.5.** Hanko, Halias o NE (Juha Sjöholm), **16.5.** Siuntio, Gårdskulla o SW (Matti Kapanen, Jani Ceder, Daithi O'Ceallaigh), **17.5.** Porvoon mlk, Epoo o (Arto Juvonen), **19.5.** Hanko, Halias o NE (Juha Sjöholm), **19.5.** Tohmajärvi, Peijonniemenlahti +2kv o (Petri Hottola, Heikki Pönkkä), **8.6.** Kirkkonummi, Porkkala +2kv o SE (Bimbi Ollberg), **21.8.** Joroinen, Järviylä 1kv (Heikki Kotilainen, Heikki Pentikäinen), **17.9.** Pyhtää, Heinlahti +1kv o (Seppo Grönlund), **9.10.** Raahel, Tasku +1kv o NW (Jukka Hauru, Kari Varpenius).

Muutaman lihaven vuoden jälkeen niukka esiintyminen. Lokakuun havainto on yksi myöhäisimmästä.

6.5.93 Paimio, Paimionlahti +2kv o (Hannu Kettunen, Tapio Aalto), **8.5.93** Kirkkonummi, Jorvas +2kv o (Dick, Inki ja Dan Forsman), **15.5.93** Raahel, Koninkari o N (Heikki Tuohimaa), **17.5.93** Virolahti, Tura 2kv o (Hannu Kettunen, Tapio Aalto ym.), **26.-27.5.93** Kirkkonummi, Friggesby-Bergstad 2kv o (Dick Forsman, Matti Kapanen), **14.7.93** Pattijoki, Yrjänä 2kv o E (Heikki Tuohimaa).

Vuoden 1993 yksilömäärä nousi 38:aan, joka on toiseksi paras vuosi vuoden 1992 kanssa. Näitä parempi vuosi on ollut 1990, jolloin nähtiin kaikkiaan 43 yks.

Tunturihaukka

(*Falco rusticolus*)

25.9. Pori, Fleiviiki +1kv (Matti Salo, Leo Salo)

Hyvin niukka esiintyminen. 1990-luvun vuosikeskiarvo on ollut kolme yksilöä.

lokakuu 1957 Hollola, ad. o (v), (ilmoitti Esa Lammi), **4.4.93** Tyrnävä, Murto-Jokisilta 2kv (Ari Kakko, Toni Eskelin, Jouni Pursiainen)

Hollolan yksilö löytyi museon kokoelmista, eikä sitä ole aiemmin julkaistu. Havainnot Tunturi-Lapin eteläpuolelta tarkastetaan.

Pikkuhuitti (*Porzana parva*)

(21,95,2)

9.-12.5. Nummi-Pusula, Savijärvi o-Ä (Petteri Hytönen), **15.-19.5.** Hollola, Lahdenpohja o-Ä (Timo Hämäläinen, Ilpo Kekki, Tapani Saimovaara).

Niukka esiintyminen. Vuosittainen vaihtelu tuntuu olevan melko suurta, ja vaihtelu on ilmeisesti osittain yhteydessä loppukevään säähän. **6.-7.6.91** Parikkala, Siikalahti o-Ä (Jukka Jantunen, Esko Veijalainen), **26.5.-5.6.92** Parikkala, Siikalahti o-Ä (Jukka Jantunen, Esko Veijalainen), **17.5.93** Ruotsinpyhtää, Lappom o-Ä (Arto Juvonen, Jarmo Pihlainen, Christer Troberg), **29.5.-1.6.93** Räikkylä, Jouhtenushampi o-Ä (Markku Halonen, Pertti Mähönen), (Petri Hottola).

Neitokurki Maaningalla 15.5.1994 © Henry Lehto

Demoiselle Crane

Ruotsinpyhtään toukokuun havainto on tulkittu koskevan edellisestä vuonna julkaistua havaintoa. Tässä tarkennus päivämääriin. Vuoden 1991 yksilömäärä kohoaa yhteen, vuoden 1992 viiteen ja vuoden 1993 kahdeksaan.

Neitokurki (*Anthropoides virgo*)

(1,5,1)

14.-24.5. Maaninka, Lapinjärvi (v) (Paavo ja Anja Liimatta, Kari Saukkonen), (Hannu Kettunen, Lasse Kosonen, Olli-Pekka Liinalaakso).

Edellinen havainto on vuodelta 1986, jolloin nähtiin kaksi yksilöä.

Pikkutrappi (*Tetrax tetrax*)

(8,5,2)

8.5. Sund, Bomarsund o (v) (Lasse Mild, ilmoitti Göran Andersson), **24.5.** Korppoo, Jurmo o (Hannu Eloranta, Ville Kirstilä, William Velmala).

Englannissa tavattiin vuonna 1994 yksi yksilö.

20.10.92 Nakkila, Leistolänjärvi, ammuttu (v) (ilmoitti Timo Lehtonen).

Edelliset havainnot ovat vuosilta 1988, 1983, 1979 ja 1977.

Avosetti (*Recurvirostra avosetta*)

(16,212,-)

1.5.87 Hanko, Högholmen (Teuvo Kaasalainen, Jukka Pulakka), **1.5.90** Salo, Halikonlahti 2 (Paavo Sallinen), **14.-19.4.92** Hanko, Tulliniemi 2 (Hannu Kettunen, Jouni Riihimäki, Sami Tuomela), **21.4.93** Maarianhamina, Västra Ytternäs (Göran Andersson, Bror Johansson, Olof Wrede ym.), **1.5.93** Mietoinen, Mynälahti (Teuvo Kaasalainen, Henrik Lindholm, Markku Virkkilä), **2.-8.5.93** Pori, Leveäkari ja Yyteri (Ari Rantamäki ym.), (Tom

Lindroos, Markku Huhta-Koivisto, Jouko Lundén ym.), **3.5.93** Hanko, Svanvik 2 SE/E, tulivat SW:stä, putoivat hetkeksi paikalliseksi ja jatkoivat sitten SE/E (Karri Kuitunen, Jani Ceder, Sampo Laukkanen), **25.5.93** Pori, Leveäkari (Kari Hakala, Hannu Kianen, Timo Kianen ym.), **29.5.93** Hailuoto, Ojakylänlahti (Arvo Ohtonen, Esa Hohtola, Ari Kakko ym.), **6.6.93** Oulu, jäteveden puhdistamo (Ari Kakko ym.).

Vuoden 1987 yksilömäärä nousi 11:een, vuoden 1990 38:aan, vuoden 1992 16:een ja vuoden 1993 12:een. Hangon Tulliniemen linnut on ilmoitettu aiemmin, tässä tarkennus päivämääriin.

RK ei tarkasta enää vuoden 1993 jälkeen tehtyjä havaintoja avosetistä.

Mustajalkatylli

(*Charadrius alexandrinus*)

(18,32,1)

22.5. Hanko, Täktbukten o-puk. (Pekka Komi, Antti Heikkilä ym.), (Tarmo Lehtilä, Raimo Palmu).

Avikkotylli

(*Charadrius leschenaultii*) (2,-,1)

6.5. Saltvik, Saltviksfjärden (Göran Andersson, Benny ja Yngve Jansson, Bror Johansson), **7.5.** Saltvik, Saltviksfjärden (Hannu Kormanen, Jussi Lindström).

Kyseessä on sama yksilö. Aikaisemmat havainnot ovat vuosilta 1964 ja 1971. Vuonna 1988 nähtiin yläkoko-avikkotylli.

Siperiankurmitsa

(*Pluvialis fulva*) (1,18,3)

27.-28.7. Pori, Kokemäenjoen suisto

+1kv (Juha Niemi, Kimmo Nuotio), **11.–12.9.** Mustasaari, Valassaaret 1kv (v) (Jari Peltomäki, Ulla Peltomäki), **17.–19.9.** Pyhäjoki, Yppärjökisuu 1kv (Jukka Hauru, Harri Taavetti, Heikki Tuohimaa).

Lukuun sisältyy myös määrittämättömät. RK kehottaa havainnoijia kuvaamaan erittäin tarkasti havaitseman siperiankurmitsan (*P. dominica*) mahdollisuus voidaan varmuudella sulkea pois.

Arohyppä (*Chettusia gregaria*) (1,3,1)

8.5. Pietarsaari, Ådon ad. (v) (Tom Backlund, Rolf Sundqvist, Benny West, Kalle Öst).

Edelliset havainnot ovat vuosilta 1992 ja 1990.

Valkoperäsirri

(*Calidris fuscicollis*)

(0,2,2)

23.–25.5. Pori, Yyteri +1kv (Juha Niemi ym.), **20.–21.7.** Siikajoki, Tauvo +1kv (Heikki Pakkala, Pekka Rintamäki, Andre Thomson).

Aikaisemmat havainnot ovat vuodelta 1980 ja 1982. Kaksi havaintoa on toukokuulta, yksi heinäkuulta ja yksi elokuulta. Englannissa on nähty vuoteen 1994 mennessä 364 yksilöä, muissa Euroopan maissa esiintyminen noudattelee pitkälti Suomen mallia.⁶

Palsasirri (*Calidris melanotos*) (6,24,3)

14.–15.4. Korppoo, Jurmo +1kv (Samppo Kunttu), **17.–20.5.** Helsinki, Pornaistenniemi (Tarmo Lehtilä ym.), **6.–8.9.** Korppoo, Jurmo 1kv (v) (William Velmala, Juha Sjöholm).

30.7.–10.8.88 Oulu, Jäteveden puhdistamo +1kv (v) (Havainnoijat Kari Rannikko, Ari Kakko ym., ilmoitti Jari Peltomäki), **13.–19.9.93** Pattijoki, Yrjänä 1kv (v) (Heikki Tuohimaa).

Oulun havainto on vuodelta 1988 ainoa kuten myös Pattijoen havainto vuodelta 1993.

Räme-/tundrakurppelo (*Limnodromus griseus* / *Limnodromus scolopaceus*) (0,5,0)

21.5.1991 Vehkalahti Kolseli 2 jp E (Jari Helstola, Pasi Laaksonen, Jukka Grönlund ym.).

Havainto on käsitelty jo vuonna 1992, mutta teknisten seikkojen vuoksi laji jäi silloin julkaisematta. Mutta parempi myöhään kuin ei milloinkaan. Tämä on toinen havainto tunnistamattomas-

Isokihu Hyrynsalmella 19.–20.7.1994. © Hannu Kettunen
Great Skua

ta räme-/tundrakurppelosta maassamme. Ensimmäinen on vuodelta 1987. Kolmas havainto on vuodelta 1992 ja neljäs vuodelta 1993. Yllä olevaan lukuun sisältyy vain määrittämättömät, määritettyjä tundrakurppeloita on nähty vuoteen 1994 mennessä kuusi.

Tundravikla

(*Tryngites subruficollis*) (1,8,1)

5.9. Pori, Yyteri (Pekka Eriksson).

Laji on nähty 1980-luvun loppu-

puolella ja 1990-luvun alkupuolella lähes vuosittain. Vain yksi havainto on keväältä, loput ovat heinä-loka-

Lampiviklo (*Tringa stagnatilis*) (47,345,-)

2.5.92 Hanko, Svanvik (Hannu Friman, Hannu Klemola, Rauli Lumio), **6.6.92** Lappeenranta, Askola (Jouko Rantanen, Kari Kärkkäinen), **7.5.–13.7.93** Pori, Kokemäenjoensuisto ad r, 4 pull. r (v) (Kimmo Nuotio, Onni

Sitrununvästäräkki Porissa kesäkuussa. © Hannu Kettunen
Citrine Wagtail

Söderman, Pirjo Tomberg), **21.–23.5.93** Virolahti, Hellä (Kari Kekki, Jaakko Esama, Jani Vastamäki), (Hannu Friman, Hannu Klemola), **23.5.93** Oulu, Vihreäsaari (Ari Kakko), **29.5.93** Hailuoto, Ojakylänlahti (Arvo Ohtonen, Esa Hohtola, Ari Kakko ym.).

Vuoden 1992 yksilömäärä nousee 29:een ja vuoden 1993 49:een. Porin lintujen yksilömääräksi tulkitiin jo ilmoitettujen neljän aikuisen lisäksi yksi aikuinen ja neljä poikasta eli yhteensä yhdeksän lintua.

RK ei tarkasta enää vuoden 1993 jälkeen tehtyjä lampiviklohavaintoja.

Isovesipääasky

(*Phalaropus fulicarius*) (11,24,3)

25.5. Kristiinankaupunki, Skaftung jp, hetken paikallisen 3 vesipääskyn kanssa, lähti N (Hannu Koskinen), **1.10.** Porvoon mlk, Söderskär tp (Arto Juvonen, Gustav Nordensvan, Seppo Sarvanne ym.), **20.10.** Helsinki, Pormestarinluoto 1kv (Jorma Vicholm, Seppo Aro).

Havainnoista yhdeksän on keväältä, loput heinäkuulta-loppusyksystä.

10.–11.10.91 Hailuoto, Kirkkosalmi 1kv (v) (Havainnoijat Ari Kakko, Timo Karjalainen ym., ilmoitti Jari Peltomäki)

Leveäpyrstökihi

(*Stercorarius pomarinus*)

4.–8.11.85 Oulunsalo, Riutunkari 3 1kv (v) (Havainnoijat Ari Kakko, Kalevi Tunturi ym., ilmoitti Jari Peltomäki).

Syksyinen leveäpyrstökihi poistettiin tarkastettavien luettelosta vuoden 1986 alusta lähtien.

Isokihu

(*Stercorarius skua*)

(6,17,1)

19.–20.7. Hyrynsalmi, Roukajärvi (v) (Hannu Kettunen, Jouni Riihimäki, Sami Tuomela).

Normaalin niukka esiintyminen. Valtaosa havainnoista koskee kesäisiä kiertelijöitä, kuten tämäkin, ja vain neljä havaintoa on syys-lokakuulta.

Mustanmerenlokki

(*Larus melanocephalus*) (0,5,2)

2.10. Lemland, Herröskatan 2kv W (Göran Andersson, Tage Fyrkvist, Fredrik Klintberg ym.), **24.10.–2.11.** Paimio, Tuuvola-Siililä 1kv (Annika Forsten, Tapani

Numminen), (Hannu Kettunen, Lasse Kosonen, Jouni Riihimäki ym.).

Toinen ja kolmas syyshavainto. Paimion lintu on pisimpään paikallaan pysytellyt yksilö, ja se keräsi runsaasti harvinaisuuksista kiinnostuneita ihmisiä luokseen. Paimion lintu on lisäksi ensimmäinen maassamme tavattu 1kv lintu. Linnuista kaksi on ollut 2kv, kaksi 3kv ja kaksi ad.

Riuttatiira (*Sterna sandvicensis*) (16,155,-)

24.4.93 Pori, Kallioholma N (Asko Eriksson, Antti J. Lind, Matti Sillanpää).

Vuoden 1993 yksilömäärä nousi 17:ään.

Valkosiipitiira

(*Chlidonias leucopterus*) (3,23,0)

24.5.92 Tenhola, Prästkulla 2 (Pekka Komi, Kimmo Hultulainen ym.).

Nämä on tulkittu samoiksi yksilöiksi kuin Perniössä samana päivänä nähdyt linnut, jotka on julkaistu jo edellisessä katsauksessa.

Pikkuruokki

(*Alle alle*)

(n. 58,82,2)

1.-6.1. Hanko, Gåsörsudden tp (v) (Harri Santare ym.), (Hannu Kettunen, Jukka Jantunen, Kari Kärkkäinen ym.), (Tarmo Lehtilä, Risto Suksi), **16.10.** Asikkala, Pulkkilanharju (Kari Reinikainen, Timo Härmäläinen, Juha Jalakanen ym.).

Niukka esiintyminen. Hangon lintu oli erittäin "yhteistyökykyinen", ja monen bongarin vuoden-vaihteen retki suuntautui sinne.

4.-5.12.93 Pori, Tahkoluoto tp (Ari Rantamäki, Asko Eriksson ym.).

Vuoden 1993 yksilömäärä ko-hoaa yhdeksään.

Mehiläissyöjä

(*Merops apiaster*) (15,62,1)

5.6. Kustavi, Vikatmaa (Matti Lempiäinen)

Lyhytvarvaskiuru

(*Calandrella brachydactyla*) (14,39,5)

24.-25.5. Helsinki, Kyläsaari (Pekka J. Nikander ym.), **16.10.** Uusikaupunki, Hanko (Jukka Sillanpää, Pekka Alho, Hannu Klemola ym.), **23.-28.10.** Helsinki, Niskala (Mikko Alestalo ym.), **28.-31.10.** Kristiinankaupunki, Skaftung r (v) (Hannu Koskinen, Petri Rissanen), **2.11.-3.11.** Uusikaupunki, Hanko (Pekka Alho, Hannu Klemola ym.).

Lukumäärältään ja ajoittumiseltaan normaali esiintyminen.

Töyhtökiuru

(*Galerida cristata*) (38,9,0)

14.3.93 Tuusula, Rantamo, lähti W (Seppo Niiranen, Esa Laine, Juhani Laine).

Vuosilukusekaannuksen takia tämä havainto jäi viime vuoden katsauksesta pois. RK pahoittelee!

Ruostepääsky

(*Hirundo daurica*) (0,8,4)

19.5. Hanko, Uddskatan (Jörgen Palmgren, Torsten Stjernberg), **21.5.** Pohja, Pohjanlahti 2 (v), lähtivät W (Esa Ervasti, Roger Morberg, Kimmo Virta), **17.6.** Kuusamo, Kuolio (Teppo Helo, Teemu Helo ym.).

Viimeksi nähty vuonna 1988 ja sitä ennen vuonna 1984. Kuusamon havainto on ensimmäinen kesähavainto kaikki muut havainnot ovat keväältä. Englannissa vuosi 1994 oli kolmanneksi paras kautta aikain.¹¹

Isokirvinen

(*Anthus novaeseelandiae*)

(?,253,-)

20.9.88 Lemland, Lågskär SW (Pekka Rintamäki, Kai Forsman), **11.9.92** Vaasa, Söderfjärden (Kai Hilditch), **16.9.92** Pori, Riitasaranlahti (Jouni Riihimäki, Aki Vuoristo), **23.8.93** Joensuu, Höytiäisen kanava NW (Markku Halonen), **31.8.93** Salo, Halikonlahti (Tapani Numminen), **3.10.93** Patitjoki, Pöllä S (Heikki Tuohimaa), **8.10.93** Uukuniemi, Kuljakonvuori SW (Jouko Rantanen), **12.10.93** Luvia, Säppi (Jari Peltomäki, Ulla Peltomäki), **17.10.93** Luvia, Säppi (Jari Peltomäki, Ulla Peltomäki).

Vuoden 1988 yksilömäärä nousi 54:ään, vuoden 1992 17:ään ja vuoden 1993 18:aan. Useimpiin maastohavaintoihin sisältyy mongoliankirvisen mahdollisuus.

RK ei tarkasta enää vuoden 1993 jälkeen tehtyjä havaintoja isokirvisestä.

Mongoliankirvinen

(*Anthus godlewskii*) (1,7,1)

2.11. Uusikaupunki, Hanko 1kv r (v) (Hannu Klemola, Pekka Alho, Hannu Jännes ym.).

Jo yhdeksäs havainto tästä edelleen hyvin harvinaisesta Länsi-Eurooppaan harhautuvasta lajista. Suomen lisäksi laji on tavattu vain Hollannissa (1), Belgiassa (1) ja Englannissa (2).

16.-20.10.93 Kristiinankaupunki, Siipyy 1kv r (v) (Petri Rissanen, Hannu Koskinen, Timo Palomäki ym.), **13.-16.11.93** Pori, Lampaluoto 1kv, varpuspöllö tappoi linnun ja se toimitettiin Turkuun (v) (Tapani Lilja, Antti J. Lind, Matti Sillanpää).

Vuoden 1993 havainnot tulivat RK:lle liian myöhään eivätkä ne ehtineet edelliseen katsaukseen. Kaikki Suomen havainnot ovat pyydystettyjä tai muutoin käteen saatuja lintuja, ja määrittäminen perustuu pitkälti mittoihin, valokuviin sekä höyhenpuvun yksityiskohtiin, joita on maastossa vaikea nähdä. Mongoliankirvisestä on julkaistu runsaasti erinomaisia määrittäjäjuttuja, mm. Alström ym. 1991,⁶ Alström & Mild 1988,¹ Malling-Olsen 1990⁷ ja Nikander 1994.⁸ Lisääntynyt tietämys lajin tuntomerkeistä varmasti lisää tulevaisuudessa mongoliankirvisihavaintojen määrää Euroopassa.

Nummikirvinen

(*Anthus campestris*) (58,80,3)

3.5. Korppoo, Utö (Kari Eischer, Markku Rantala), **9.5.** Turku, Ruissalo (Pekka Alho, Hannu Klemola ym.), **18.9.** Vantaa, Peräjänkulma (Antti Mähönen ym.).

Ajoittumiseltaan ja yksilömäärältään normaali esiintyminen.

1.-4.6.92 Hanko, Tvärminne ♂ Ä (v) (Jörgen Palmgren, Kari Soilevaara), **17.5.93** Espoo, Suomenoja (Pekka Komi, Matti Pajunen, Markku Vakiala).

Vuoden 1992 yksilömäärä nousi neljään ja vuoden 1993 kolmeen.

Taigakirvinen

(*Anthus hodgsoni*)

(0,18,1)

5.11. Luvia, Säppi (Hannu Kettunen, Mika Ohtonen, Jouni Riihimäki).

Laji on tavattu vuoden 1978 ensiesiintymän jälkeen lähes vuosittain.

Keltavästäräkki

(*Motacilla flava*)

26.-27.5. Korppoo, Jurmo ♂ alalaji *lutea/flavissima* (William Velmala, Hannu Eloranta).

Korppoon havainto on yhdeksäs keltapäisestä keltavästäräkistä *M. f. lutea/flavissima*. Edelliset havainnot ovat vuosilta 1992, 1982, 1980 ja 1976.

Sitruunavästäräkki

(*Motacilla citreola*) (10,67,10)

27.4. Helsinki, Viikki ♂ NNE (Petro Pynnönen), **7.5.** Pyhtää, Ristisaari o (v) (Petteri Tolvanen, Leo Kajander, Thomas Oesch ym.), **18.5.** Kotka, Kaarniemi ♂ (Jari Piepponen, Markku Piepponen), **21.5.** Paimio, Puhdistamo +2kv ♂ (Matti Lempiäinen), **21.-31.5.** Salo, Halikonlahti ♂ (v) (Timo Koskinen, Jani Laaksonen, Janne Riihimäki ym.), **28.5.** Pori, Hilskansaaari +1kv o (Martti Uusitalo, Matti Salo, Leo Salo), **28.5.-17.6.** Pori, Kirrinsanta o (v) (Hannu Kettunen, Teemu Lehtiniemi, Lasse Kosonen), **9.-10.6.** Korppoo, Utö ♂ (Rami Lindroos, Petri Parvinen, William Velmala), **8.-12.8.** Joensuu, Repokallio +1kv (v) (Harri Kontkanen, Matti Rekilä), **13.8.** Joensuu, Repokallio 1kv (v) (Matti Kapanen, Timo Karkiaainen, Pentti Zetterberg), **15.9.** Raahen, Koninkari 1kv (Heikki Tuohimaa).

Toiseksi runsain esiintyminen kautta aikojen. Vain vuosi 1991 on ollut parempi. Porin Hilskansaaaren ja Kirrinsannan yksilön on tulkittu koskevan samaa lintua.

31.5.-25.6.90 Oulu, Syväsatama 2kv ♂, pesi keltavästäräkkinaaraan kanssa, mutta viisi poikasta kuoli 25.6. kylmyyteen (Ari Kakko ym.), **16.5.93** Pori, Kirrinsanta o (Asko Eriksson, Antti J. Lind, Matti Sillanpää), **4.7.93** Pori, Kirrinsanta o (Asko Eriksson).

Oulun Syväsataman havainto vuodelta 1990 on jo julkaistu aiemmin, mutta otettu mukaan lisätietojen takia. Porin Kirrinsannan toukokuun ja heinäkuun havaintojen on katsottu koskevan jo edellisessä kat-

sauksessa julkaistua havaintoa. Tässä tarkennus päivämääriin.

Virtavästäräkki

(*Motacilla cinerea*) (125,151,-)

16.6.90 Puolanka, Hepoköngäs ♂, o ja 2 1kv (Jouni, Marja-Liisa, Eero ja Esa Riihimäki, Sami Tuomela), **1.7.91** Inko, Fagervik ♂ (Jörgen Palmgren, Kari Karhu), **28.-31.10.91** Tampere, Lielähti o-puk (Hannu Kettunen, Rainer Mäkelä, Pekka Suhonen), **13.6.92** Puolanka, Hepoköngäs ♂ (Jouni Riihimäki, Jarmo Pirhonen, Aki Vuoristo), **7.6.93** Puolanka, Hepoköngäs +1kv (Pekka Helo), **19.-20.10.93** Luvia, Säppi (Jari Peltomäki, Ulla Peltomäki).

Vuoden 1990 yksilömäärä nousi 13:een, vuoden 1991 yhdeksään, vuoden 1992 viiteen ja vuoden 1993 kuuteen.

RK ei tarkasta enää vuoden 1993 jälkeen tehtyjä havaintoja virtavästäräkistä.

Västäräkki

(*Motacilla alba*)

(0,9,1)

18.5. Jomala, Torpfjärden alalaji *yarrellii* (Yngve Jansson).

19.4.93 Kesälahti, Mäntyniemi alalaji *yarrellii* (Markku Halonen).

Vuoden 1993 ainoa havainto

Sinirinta

(*Luscinia svecica cyaneola*)

(11,12,1)

11.5. Parainen, Petteby ♂ (v) Ä (Markku Laurén).

Sinipyrstö

(*Tarsiger cyanurus*)

11.6. Kuusamo, Kätkytvaara +2kv ♂ Ä (v) (Ari Rajasärkkä, Helmi Kuittinen), **13.6.** Kuusamo, Visaavaara 2kv ♂ Ä (ä) (Ari Rajasärkkä), **17.6.** Kuusamo, Valtavaaranlampi +2kv ♂ Ä (Henrik Lindholm), **20.-21.10.** Korppoo, Jurmo r (v) (William Velmala, Raimo Hyvönen, Erno Kärkkäinen).

Normaali esiintyminen. Havainnot painottuvat selvästi Kuusamoon ja sinipyrstöjä osataan etsiä jo muualtakin kuin Valtavaaralta.

1.7.93 Utsjoki, Kevo 2kv ♂ Ä (v) (Jukka Nuotio ym.).

Lintu oli paikalla pitempään kuin yhden päivän, mutta RK ei onnistunut metsästämään puuttuvia päiviä.

Mustapäätasku

(*Saxicola torquata*) (30,184,17)

17.3. Salo, Meriniitty o alalaji *rubicola/hibernans*, (v) (Hannu Kettunen, Jouni Riihimäki, Petri Saari), (Janne Riihimäki ym.), **9.4.** Helsinki, Vuosaari o alalaji *rubicola/hibernans*, (v) (Jorma Tähtinen, Tomi Muukkonen, Markus Varesvuo), (Tarmo Lehtilä, Pertti Uusivuori), **30.4.** Hanko, Taktom +1kv ♂ (v) (Antti Below, Markus Varesvuo), **3.5.** Jalasjärvi, Luopajarvi ♂ (Aija Haapaniemi), **8.5.** Hanko, Långören o alalaji *maura*, (Pertti Uusivuori, Antero, Erkki ja Juhani Topp), **9.5.** Hanko, Långören o alalaji *maura*, (Karno Mikkola, Kauri Mikkola, Jörgen Palmgren ym.), **9.5.** Lemland,

Lågskär 2kv ♂ alalaji *maura*, (v) (William Velmala), **30.5.** Värtsilä, Kirkonkylä o alalaji *maura*, (Hannu Kivivuori, Juho Kivivuori), **1.6.** Ii, Ulkokrunnit ♂ alalaji *maura*, (v), lintu löytyi kuoleena saunan sisäältä (Pekka Rahko, Tiina Laine, Merja Nieminen), **11.6.** Lumijoki, Liminganlahti ♂ alalaji *maura*, (Jari Peltomäki), **20.6.** Siilinjärvi, Jälä ♂ alalaji *maura*, (Markku Ukonen, Heikki Kotilainen, Aimo Hartikainen ym.), **2.7.** Liminka, Virkkula +1kv ♂ alalaji *maura*, ikä +1kv (Antti Vierimaa, Jari Peltomäki, Tuomas Vierimaa), **23.7.–15.8.** Liminka, Virkkulanranta +1kv ♂ alalaji *maura* (Jari Peltomäki, Rane Olsen, Esko Pasanen ym.), **10.10.** Pori, Mäntyluoto o-puk. alalaji *maura*, (Mika Ohtonen, Kari Kekki, Jani Vastamäki), **11.10.** Mustasaari, Västra Norrskär alalaji *maura*, (v) o-puk. (Pekka Komi, Kari Eischer, Hannu Kettunen ym.), **14.–16.10.** Helsinki, Kyläsaari 1kv alalaji *maura*, (Frans Silvenius, Mika I. Koskinen, Jörgen Palmgren), **14.10.** Helsinki, Kyläsaari o-puk. alalaji *maura*, (Jörgen Palmgren, Mats Björklund, Jyri Heino ym.), **15.10.** Helsinki, Kyläsaari alalaji *maura* (Heikki Luoto, Biti Ojala, Markku Ojala ym.), **18.10.** Jyväskylä, Eerolanlahti o-puk. (Jukka Virtanen, Auvo Hamarus).

Jo neljäs perättäinen hyvä vuosi. Toukokuun Hangan Långörenin lintu on tulkittu samaksi, Limingan Virkkulan linnut eri yksilöiksi ja Helsingin Kyläsaaren lokakuun puolenvälin havainnot on tulkittu kahdeksi eri yksilöksi. Alalajin *S. t. rubicola/hibernans* kymmenes ja yhdestoista havainto. Englannissa oli myös kolmas perättäinen hyvä vuosi. Laji on ilmeisesti levittäytymässä länteenpäin, mistä osoituksena vuoden 1992 pesimähavainnot.

7.9.91 Korppoo, Utö o-puk. alalaji *maura* (Rasmus Mäki, Sampo Laukkanen, William Velmala), **14.7.92** Utsjoki, Aittijoki +1kv o ja 3 pull alalaji *maura*, (Pirkka Väyrynen), **17.5.93** Porvoon mlk, Kummelskär ♂ (v) (Arto Juvenen, Jyrki Lausamo, Seppo Niiranen ym.), **11.–19.6.93** Kuusamo, Kantokylä +1kv ♂ alalaji *maura*, (Pekka Helo, Teppo ja Teemu Helo, Pekka Pouttu).

Vuoden 1991 yksilömäärä nousee 18:aan, vuoden 1992 30:een, joista aikuislintujen osuus on 15, ja vuoden 1993 18:aan. Kuusamon havainto on jo aiemmin julkaistu, mutta otettu mukaan päivämäärätarkennusten takia.

Arotasku (*Oenanthe isabellina*) (0,5,1)

13.4. Tampere, Santalahti (v) (Hannu Kettunen, Joni ja Lassi Kettunen, Pekka Suhonen).

Edellinen havainto on vuodelta 1989. Havainnoista on kolme huhti–toukokuulta, yksi kesäkuulta ja kaksi syyskuulta.

Nunnatasku

(*Oenanthe pleschanka*) (0,11,2)

9.10. Pori, Mäntyluoto ♂ (Kari Karhu,

Juha Niemi ym.), **24.10.** Korppoo, Jurmo 1kv ♂ (v) (Rudin Nordling, William Velmala).

Rusotasku (*Oenanthe hispanica*) (0,4,0)

28.9.–3.10.93 Inkoo, Degerby 1kv o (v) (Tarmo Lehtilä, Lasse J. Laine [=löytäjä] ym.), (Hannu Kettunen, Pekka Komi, Martti Siponen ym.).

Rusotasku on selvästi harvinaisempi vierailija maassamme kuin nunnatasku. Linnuista kolme on ollut naaraista ja yksi koiras.

Ruosterastas (*Turdus naumanni*) (0,3,1)

19.–26.11. Helsinki, Lauttasaari 1kv ♂ alalaji *naumanni*, linnun toinen silmä sokeutui ja se ilmeisesti menehtyi? (v) (Markku Ojala, Biti Ojala ym.), (Hannu Kettunen, Martti Siponen).

Tämä on vasta toinen havainto tästä alalajista. Ensimmäinen on vuodelta 1988. Alalaji *T. n. eunomus* on nähty myös kaksi kertaa: vuosina 1980 ja 1982.

Mustakaularastas

(*Turdus ruficollis*) (5,14,1)

26.12.–7.1.95 Imatra, Vuoksenniska 1–2kv ♂ alalaji *atroregularis* (Jukka Jantunen).

9.10.93 Kajaani, Paltaniemi alalaji *atroregularis* (Pekka Helo, Hannu Rönkkö)

Vuoden 1993 yksilömäärä nousee kahteen.

Sarakerttunen

(*Acrocephalus paludicola*) (1,3,1)

17.9. Espoo, Laajalahti 1kv r (v) (Martin Helin, Heikki Vasamies).

Pitkään uurrastaneille rengastajille tämä oli kuin lottovoitto. Edellinen havainto on vuodelta 1990. Kolme on syysyltä ja kaksi keväältä.

Paksunokkakerttunen

(*Acrocephalus aedon*) (0,0,1)

11.10. Mustasaari, Västra Norrskär (v) (Hannu Kettunen, Pekka Komi, Jouni Riihimäki ym.).

Uusi laji maaillemme. Paksunokkakerttunen pesii Etelä-Siperiassa, Pohjois-Mongoliassa ja Koillis-Kiinassa ja talvehtii Itä-Intiassa ja Kaakkois-Aasiassa. Yksi harvinaisimmista maassamme koskaan tavatuista lintulajeista. Euroopasta tunnetaan vain kaksi aikaisempaa havaintoa: Iso-Britannia 1955 ja 1971.⁶

Pikkukultarinta (*Hippolais caligata*) (0,21,2)

3.–5.6. Pernaja, Hamnskär ♂ Ä (v) (Arto Juvenen, Seppo Sarvanne), **4.–5.6.** Kirkkonummi, Rönnskär ♂ Ä r (Juha Salin, Pekka Ikonen, Lauri Mäenpää ym.).

14.9.88 Helsinki, Lauttasaari 1kv (v) (löytäjä Kirsti Merikallio, ilmoitti Seppo Niiranen, Pekka Rusanen).

Lauttasaaren lintu oli törmännyt

ikkunaan ja kuollut. Se toimitettiin pajulintuna Helsingin eläinmuseolle, missä se löytyi pakastimesta kuutisen vuotta myöhemmin. Tarkkaavaiset museotyöntekijät huomasivat kuitenkin kyseessä olevan Suomen kymmenennen pikkukultarinnan. Vuoden 1988 yksilömäärä nousee kolmeen

Kääpiökerttu (*Sylvia nana*) (2,5,2)

19.10. Lemland, Lågskär r (v) (Karri Kuitunen, Janne Kilpimaa, Kari Kekki ym.), **6.11.** Porvoon mlk, Emäsalo (v) (Seppo Sarvanne ym.).

Ajottumiseltaan normaali esiintyminen.

Hippiäisuunilintu (*Phylloscopus proregulus*) (26,289,–)

7.10.93 Helsinki, Tähtitorninmäki (Mika Ohtonen, Heikki Vasamies ym.), (Tarmo Lehtilä, Anssi Hurme, Kari Tornikoski ym.), **17.10.93** Luvia, Säppi (Jari Peltomäki)

Vuoden 1993 yksilömäärä nousee kahdeksaan. Luvian Säpissä nähtiin 17.10.93 kaksi eri yksilöä, joista toinen on julkaistu edellisessä katsauksessa.

RK ei tarkasta enää vuoden 1993 jälkeen tehtyjä havaintoja hippiaisuunilinnusta.

Taigauunilintu

(*Phylloscopus inornatus*)

(41,401,–)

22.–25.9.88 Lemland, Lågskär (23.9.2, muutoin 1) (Pekka Rintamäki, Kai Forsman), **25.9.90** Pyhäjoki, Hanhikivi (Kari Varpenius ym.), **18.9.91** Pattijoki, Yrjänä (Kari Varpenius), **26.9.92** Luvia, Säppi (Hannu Kettunen, Tapio Aalto, Pekka Suhonen), **21.9.93** Turku, Ruissalo (Rurik Baarman), **23.10.93** Kirkkonummi, Rönnskär r alalaji *humei*, (v) (Antti Below, Jari Kostet, Karo Mikkola ym.).

Ennätysvuoden 1988 yksilömäärä nousee 77:een, vuoden 1990 28:een, vuoden 1991 22:een, vuoden 1992 27:een ja vuoden 1993 37:een. Rönnskärin *P. i. humei*, jolle on annettu tulevan lajiaseman takia oma suomalainen nimi, kashmirinuunilintu, on vasta Suomen seitsemäs. RK kehottaa erittäin suureen huolellisuuteen taigauunilintuja määrittäessään, jotta kashmirinuunilinnun pystyisi varmasti sulkemaan pois. Kashmirinuunilinnun määrittämisestä on kirjoitettu erinomainen määrittäjäartikkeli (ks. *Linnut* 4/1993⁵).

RK ei tarkasta enää vuoden 1993 jälkeen tehtyjä havaintoja taigauunilinnusta.

Siperianuunilintu

(*Phylloscopus schwarzi*) (1,7,1)

6.10. Porvoon mlk, Kummelskär 1kv r (v) (Seppo Niiranen, Petteri Mikkola, Jyrki Lausamo).

Yhteismäärästä on poistettu Tankarin 1982 ruskouunilintuhavainto, jonka RK tulkitisi aikanaan virheelli-

sesti siperianuunilinnuksi (ks. *Linnut* 6/1994 s. 17). Edellinen havainto on vuodelta 1991 ja sitä edellinen 1988. Ajankohta mitä tyypillisin suomalaiselle siperianuunilinnulle.

Ruskouunilintu (*Phylloscopus fuscatus*) (3,35,2)

11.10. Eckerö, Signilskär r (v) (Jarmo Komi, Pekka Alho, Hannu Klemola ym.), **15.10.–17.10.** Korppoo, Jurmo (v) (William Velmala, Sampo Kunttu, Erno Kärkkäinen ym.).

Tiltalti (*Phylloscopus collybita tristis*) (0,52,2)

21.9. Mustasaari Östra Norrskär r, (v) (Tapani Numminen ym.), **30.10.** Uusikaupunki, Vekara r, (v) (Tom Lindroos, Jouko Hakala, Raimo Hyvönen ym.).

28.9.93 Mustasaari, Östra Norrskär r, (v) (Tapani Numminen ym.).

Äärimmäisen pienten höyhenpuvun värieröjen vuoksi vain pyydystetyt voidaan hyväksyä. Rengastajia kehoitetaan pyydystyttilanteessa kuvaamaan lintu yksityiskohtaisen tarkasti mittatietoineen, rakenteen erityispiirteineen ja värityksen yksityiskohtineen, sillä kokemus on osoittanut, että valokuvista on jälkikäteen lähes mahdotonta erottaa ne pienet värierot, joilla alalaji on tunnistettavissa.

Tulipäähippiäinen

(*Regulus ignicapillus*) (1,8,1)

7.6. Lemland, Lågskär (Göran Andersson, Jari Mäkinen, Jan Nordblad).

Vuoden 1993 yhteismäärä on virheellisesti merkitty edelliseen katsaukseen yhdeksi, vaikka oikea luku on kaksi.

Sepelsieppo (*Ficedula albicollis*) (n. 35,81,0)

14.6.80 Kökar, Karlby ♂ (Ulla-Lena Lundberg), **17.5.84** Kökar, Hamnö ♂ (Göran Andersson), **15.5.93** Korppoo, Jurmo 2kv ♂ r (v) (Markku Huhta-Koivisto)

Vuoden 1993 yksilömäärä kohtaa seitsemään.

Valkopäätiainen (*Parus cyanus*) (6,17,0)

18.3.–10.4. Leppävirta, Näätänta (Erkki Pasanen, ilmoitti Heikki Kotilainen), (v), hyväksyttiin nimikkeellä **Par cya/P cya x Par cae.**

Havaintoa ei lasketa yhteissummiin, koska risteymän mahdollisuutta ei voitu varmuudella sulkea pois.

Pussitiaainen (*Remiz pendulinus*) (5,44,3)

22.4. Kotka, Hovinsaari (Reijo Hytönen), **13.5.** Köyliö, Kirkkosaari (v) (Jarmo Holm, Rauli Holm), **13.5.–9.6.** Köyliö, Kirkkosaari ♂ (Jarmo Holm), (Ilkka Kuvaja).

Köyliössä oli kaksi eri yksilöä, joista toinen pystyttiin kuvauksen

Mustapäätaskunaaras Helsingissä 9.4.1994. © Markus Varesvuo
Stonechat

perusteella määrittämään koiraaksi.
25.-26.5.93 Helsinki, Vanhankaupunginlahti ♂ Ä, rakentanut pesän (Markku Mikkola-Roos, Markku Heinonen, Pekka J. Nikander).

Vuoden 1993 yhteismäärä kohoaa kolmeen.

Mustaotsalepinkäinen (*Lanius minor*) (28,83,5)

25.5. Hamina, Kirkkojärvi (Eero Hietanen), **6.6.** Ruotsinpyhtää, Teutjärvi (Reijo Hytönen), **7.6.** Vehkalahti, Metsäkylä (v) (Rainer Kunnari, Erkki Kunnari, Sami Kunnari), **13.6.-6.7.** Helsinki, Kyläsaari (Pekka J. Nikander ym.), **17.6.-3.7.** Pori, Kirrinsanta +1kv (v) (Rasmus Mäki, Ville Kirstilä, Sebastian Nurmi), **18.6.** Pori, Kirrinsanta (v) (Hannu Kettunen, Teemu Lehtiniemi), **4.-9.8.** Liminka, Virkkula +1kv (Jari Peltomäki, Arvo Ohtonen, Ulla Peltomäki).

Porin havainnot koskevat samaa yksilöä.

19.5.93 Siuntio, Sunnanvik ♂ Ä (Frans Silvenius, Raimo Palmu, Reijo Pyhälä), **3.-14.10.93** Pori, Viasvesi 1kv (v) (Tapani Lilja, Seppo J. Rajasammal).

Vuoden 1993 yksilömäärä kohoaa neljään. Porin havainto on kautta aikain kaikkein myöhäisin ja yksi harvoja maassamme nähdyistä nuorista yksilöistä.

Punapäalepinkäinen

(*Lanius senator*) (7,10,0)

3.-4.7.91 Korppoo, Utö (v) (Hannu Kettunen, Markku Kangasniemi).

Vuoden 1991 yksilömäärä kohoaa kolmeen. Viereisellä Jurmon saarella oli samaan aikaan yksi yksilö.

Punakottarainen

(*Sturnus roseus*) (n. 26,19,0)

30.5.89 Korppoo, Jurmo (v) (Pekka Alho, Osmo Kivivuori, Ahti Vapaa-vuori)

Vuoden 1989 yksilömäärä kohoaa kahteen.

Taigasirkku

(*Emberiza leucocephalos*) (1,2,1)

8.10. Lemland, Lågsjär (Hannu Kormanen, J. Nordblad, Visa Rauste ym.)

Suomen varmin taigasirkku-paikka pitää pintansa. Neljästä havaitusta kolme on nähty tällä piskuisella Ahvenanmaan saarella. Edellinen havainto on vuodelta 1988.

Pikkusirkku (*Emberiza pusilla*)

12.5.81 Luvia, Säppi

(Kari Karhu, Kari Laine, Heikki Minn ym.)

Laji on poistettu tarkastettavien lajien luettelosta vuodesta 1986.

Harmaasirkku

(*Miliaria calandra*)

(23,34,0)

1.9.93 Halikko, Halikonlahti ♂ Ä (Tapani Numminen, Annika Forsten, Markku Lauren).

Vuoden 1993 ainoa.

Todennäköisiä tarha- ja häkkikarkulaisia *Presumed escapes*

Lehmähaikara (*Bubulcus ibis*) (0,0,1)

31.7. Lieksa, Märajälahti alalaji *coromandus* (v) (Hannu, Joni, Lassi ja Pirjo Kettunen).

Lajissa todettiin aasialaisen *coromandus* alalajin piirteet. Sen levinneisyys kattaa melko yhtenäisesti alueen Pakistanista Ceylonille, Filip-

piineille ja Koreaan sekä Etelä-Japaniin,⁴ eikä alalajin tiedetä harhautuneen luonnonvaraisesti Eurooppaan. Tämä yksilö seikkaili eri puolilla Pohjois-Suomea sekä Ruotsia: mm. 11.8. Ristijärvi, Koskenkylä ja 18.8. Kajaani, Koutaniemi sekä Ruotsin puolella 21.-31.8. Ryssbält, Kalix, 8.-30.9. Frostkåge, Skellefteå ja 5.-6.10. Holmön Umeå (C. Cederroth, kirjall).

Flamingo (*Phoenicopterus ruber*) (2,7,1)

30.8.-15.9. Imatra, Immalanjärvi ad. alalaji *roseus* (v) (Jukka Jantunen ym.).

Edelliset havainnot ovat vuodelta 1991, jolloin nähtiin neljä yksilöä.

Mandariinisorsa

(*Aix galericulata*)

4.4. Tammisaari, Stadsfjärden ♂ (Petteri Hytönen ym.).

21.4.93 Hämeenkyrö, Kyröskoski ♂ (Seppo Aro, Teuvo Kaasalainen, Reijo Lähteenmäki).

Siperiantavi (*Anas formosa*) (0,0,1)

26.-27.4. Alajoki ♂ (Timo Eskola, Paavo Jyrinki, Hannu Hirsimäki, Jukka Koivisto, Ari Vitta, Martti Patteri ym.), (Jouni Riihimäki, Seppo Aro, Elisa Keto ym.).

Lajia pidetään tarhattuna useissa Euroopan maissa. Siperiantavi on taantunut voimakkaasti viimeisten neljänkymmen vuoden aikana koko levinneisyysalueellaan, ja lajin harvauminen Eurooppaan on nykyään hyvin epätodennäköistä. Englannin kaikki havainnot on siirretty todennäköisten tarha- ja häkkikarkulaisten joukkoon vuonna 1993.¹¹

Arotasku Tampereella 13.4.1994. © Hannu Kettunen
Isabelline Wheatear

Kupariviuhkasorsa

(*Oxyura jamaicensis*) (0,2,1)
23.-30.6. Liperi, Särkijärvi ♂ (Vesa Jouhki, Petri Hottola, Mauri Leivo).

Kuningasmerikotka

(*Haliaeetus pelagicus*) (0,1,0)
2.-4.5.92 Ähtäri, Ähtärinranta ad. (v)
Lintumies -lehdessä 3/1992 (Jouni Riihimäki, Jouni Rautanen, Jouni Mäkipelto).

1990-luvun alun seuratuimpia lintuja. Nähtiin ensimmäisen kerran huhtikuussa 1991, jonka jälkeen seikkaili ilmeisesti eri puolilla Etelä-Suomessa. Poistui elokuussa Kirkkonummen kautta etelään. Vuoden 1992 ainoat ilmoitetut havainnot tulevat huhti-toukokuuisesta Keski-Suomesta. Vuonna 1993 lintu kävi kääntymässä kesäkuussa ainakin Kuusamossa, ja muutamaa päivää myöhemmin se kaarteli jo Turun lähistöllä. Viimeinen tieto kertoi linnun löytyneen kuolleena syksyllä 1993 Virossa.

Vuorileppälintu

(*Phoenicurus erythrogaster*)
(0,2,0)

28.4.93 Raahe, Pitkäräi ad. ♂ (Jari Seppänen, Anne Seppänen ilmoitti Jukka Hauru).

Laji on yleinen häkkilintu Euroopassa (ks. esim. *Linnut* 6/1994⁹). Tämä on ensimmäinen havainto tästä lajista. Toinen havainto on saman vuoden syksyllä.

Hylätyt havainnot

Records not accepted

Amerikanjääkuikka

(*Gavia immer*)

11.9. Lohtaja, Vattajanniemi 2-3kv NE-SW.

Nokiliitäjä (*Puffinus griseus*)

29.9. Pernaja, Aspskär WSW.

Rääkkähaikara

(*Ardeola ralloides*)

20.5.71 Suomussalmi, Ämmänsaaresta 10 km luoteeseen.

Punapäänarsku (*Netta rufina*)

18.5. Föglö, Brändöström ad. ♂ ad. o.

Isohaarahaukka (*Milvus milvus*)

13.6. Rauma, Uotila.

Hanhikorppikotka (*Gyps fulvus*)

9.5.93 Kuhmo, Kuhmoniemi NNE.

Käärmekotka

(*Circus gallicus*)

23.5. Virolahti, Siikasaari, 2.10.93 Äetsä, Honkala ad. S.

Arosuohaukka

(*Circus macrourus*)

23.4. Salo, Halikonlahti ad. ♂ NW, 28.4. Korppoo, Jurmo 2kv, 29.8. Pello, Pellojärvi o-puk., 11.9. Siuntio, Myrans 1kv SW.

Niittysuohaukka

(*Circus pygargus*)

2.9. Laukaa, Vuontee ad. ♂ S.

Pikkukiljukotka

(*Aquila pomarina*)

11.4. Lahti, Okeroinen subad./ad. E-ESE (v), 21.4. Köyliö, Pajula N, 24.4. Parainen, Ljusudda subad./ad. NE/W, 24.4. Pihtipudas, Kortteinen ad., 9.5. Hollola, Kutajärvi subad./ad. W, 3.6. Ylöjärvi, Vahanta SW, 17.8. Helsinki, Niskala ad., 18.9. Pernaja, Aspskär ad. S-SSW. 17.5.93 Pernaja, Aspskär n. 2kv NE.

Kiljukotka (*Aquila clanga*)

22.5. Kirkkonummi, Danskarby ad., 10.6. Virolahti, Kurkela ad., 20.8. Kokkola, Rummelö E-NE.

Keisarikotka (*Aquila heliaca*)

28.4. Eurajoki, Linnamaa ad. alalaji *adalberti*.

Pikkukotka

(*Hieraaetus pennatus*)

17.6.92 Mustasaari, Raippaluoto W vaalea muoto.

Punajalkahaukka

(*Falco vespertinus*)

14.8. Liminka, Virkkula 2 +1kv, 14.9. Korppoo, Jurmo +1kv o, 29.9. Kalajo-ki, Vihaspauha 1kv. 14.4.93 Ypäjä, Kirkonkylä +2kv ♂.

Tunturihaukka

(*Falco rusticolus*)

31.3. Ruokolahti, Ruunakallonmäki SE.

Pikkuhuitti (*Porzana parva*)

30.4.91 Ruokolahti, Kuokkalampi o-Ä

Siperiankurmitsa

(*Pluvialis fulva*)

1.10. Salo, Halikonlahti 1kv.

Palsasirri (*Calidris melanotos*)

12.9. Paimio, Paimionlahti WSW hetken paikallisena.

Isovesipääsky

(*Phalaropus fulicarius*)

15.10. Eckerö, Styringsudden ad. tp.

Isokihu (*Stercorarius skua*)

26.6. Korppoo, Jurmon ja Utön väli NE, 24.7. Eckerö, Styringsudden ad.

Mustanmerenlokki

(*Larus melanocephalus*)

1.11.93 Helsinki, Etu-Töölö subad.

Rengasnokkalokki

(*Larus delawarensis*)

1.6. Helsinki, Punavuori ad.

Grönlanninlokki

(*Larus glaucoideus*)

22.3. Pori, Reposaari +3kv, 17.4. Han-ko, Svanvik 2kv.

Valkotäpläsinirinta Paraisilla 11.5.1994. © Hannu Kettunen
Bluethroat (*Luscinia svecica cyaneola*)

Ruusulokki (*Rhodostethia rosea*)

6.8. Helsinki, Maunula 2kv.

Riuttatiira (*Sterna sandvicensis*)

23.9.74 Mustasaari, Valassaaret 1kv.

Lunni (*Fratercula arctica*)

16.7. Dragsfjärd, Långholm.

Mehiläissyöjä (*Merops apiaster*)

3.6.92 Hailuoto, Marjaniemi.

Sininärhi (*Coracias garrulus*)

15.9. Pyhtää, Länsikylä 1kv (v).

Lyhytvarvaskiuru

(*Calandrella brachydactyla*)

29.5. Kotka, Hovinsaari, 9.6. Hollola, Laitila.

Töyhtökiuru (*Galerida cristata*)

18.9. Pernaja, Enskär.

Kalliopääsky

(*Ptyonoprogne rupestris*).

29.8. Mustasaari, Västra Norrskär.

Nummikirvinen

(*Anthus campestris*).

30.4. Ruotsinpyhtää, Kulla.

Vuorikirvinen

(*Anthus spinoletta*)

29.-30.3. Korppoo, Retais alalaji *spinoletta*.

Sitruunavästäräkki

(*Motacilla citreola*)

23.8. Espoo, Soukka E.

Etelänsatakieli

(*Luscinia megarhynchos*)

8.6.-2.7. Sipoo, Hindsby ♂ Ä (ä).

Samassa paikassa lauloi kesäkuussa 1995 satakielilaji, joka pyydystettiin ja todettiin satakieleksi. RK on tulkinnut linnut samaksi, ja kehottaakin äänimäärittelyssä suureen varovaisuuteen ja malttiin. Tätenkin yksilöä kävivät kuuntelemissa

sadat harrastajat kumpanakin vuonna.

Mustapäätasku

(*Saxicola torquata*)

16.4. Lahti, Okeroinen ♂ 1-4 yks., 15.5. Luvia, Säppi o alalaji *rubicola/hibernans*.

Rusotasku (*Oenanthe hispanica*)

10.5. Korppoo, Wattkast o (v).

Mustakaularastas

(*Turdus ruficollis*)

5.-9.12.93 Pello, Kylävaara alalaji *atrogularis*.

Ruokosirkkalintu

(*Locustella luscinioides*).

15.5. Miehikkälä, Muurikkala ♂ Ä.

Pikkukultarinta

(*Hippolais caligata*)

3.8. Laukaa, Vuojärvi.

Rusorintakerttu

(*Sylvia cantillans*)

6.6. Sotkamo, Maanselkä ♂.

Valkopäätiainen (*Parus cyanus*)

28.10. Imatra, Rajapatsas.

Aavikkotulkku

(*Buganetes githagineus*)

17.10.93 Oulu, Oritkari ad ♂.

Korjauksia

Lyhytnokkahanhi (*Anser brachyrhynchus*) *Lintumies* 27:256; laji ja päivämäärä väärin; lyhytnokkahanhi 25.4.1990 p.o. lumihanhi 25.4.1991.

Amerikanhaapana (*Anas americana*) *Linnut* 6/1993:11; Otanmäen lintu oli paikalla ainakin vielä 19.6.92.

Morsiosorsa (*Aix sponsa*) ja **mandariinisorsa** (*Aix galericula*)

Linnut 6/1994:18; linnut olivat ensin Ikaalinen, Vatulassa, jonka jälkeen siirtyivät Suodenniemi, Alanenmaajärvelle.

Tunturihaukka (*Falco rusticolus*) *Lintumies* 27:259; Mustasaari, Söderfjärden lintu oli paikalla ainakin 22.9.90 asti.

Vihermehiläissyöjä (*Merops superciliosus*) *Lintumies* 27:263 oli paikalla 6.-9.7.1991.

Summary: Rare birds in Finland 1994

This is the 20th annual report of the Rarities Committee in Finland. It lists a total of 293 records for the year 1994 of which 80 % have been accepted. Several records which are waiting for verification and still under consideration will be published in the committee's next reports. Corrections, rejected records and records of birds not considered to be genuine vagrants are listed separately. The details included for each record are: date and locality, number of birds if more than one, other details if known (kv = calendar year, jp = adult breeding plumage, tp = winter plumage, vp = transient plumage, ♂ = male,

○ = female, ○-puk. = female plumage, ♂-puk. = male plumage, Å = singing, r = ringed, m = migrating, (v)/(ä) = photographed/tape recorded (and this evidence seen or heard by the committee). The three numbers in brackets after each species' name give the total individuals observed in Finland (1) before 1975, (2) in the period of 1975-1993 and (3) in 1994 respectively.

Ruddy Shelduck had one of the biggest influx ever at summer and the species move from category D to A. Rarities like Citrine Wagtail (*Motacilla citreola*), Red-rumped Swallow (*Hirundo daurica*), Stonechat (*Saxicola torquata*) and Pallid Harrier (*Circus macrourus*) occurred in high numbers. Third and fourth White-rumped Sandpiper (*Calidris fuscicollis*), third Greater Sandplover (*Charadrius leschenaultii*), fifth Sociable Plover (*Chettusia gregaria*), ninth Blyth's Pipit (*Anthus godlewskii*), second Naumann's Thrush (*Turdus naumanni naumanni*), fifth Aquatic Warbler (*Acrocephalus paludicola*), sixth Isabelline Wheatear (*Oenanthe isabellina*) and fourth Pine Bunting (*Emberiza leucocephalos*) was seen. Two new species to Finland were reported: Manx Shearwater (*Puffinus puffinus*) in September on the west coast and Thick-billed Warbler

(*Acrocephalus aedon*) in October on the west coast.

Kiitokset

Jouni Riihimäki toimitti tietoomme monia päivämäärätietojen täydennyksiä ja korjauksia. Eläinmuseon Rengastustoimisto listasi käyttööme rengastettujen harvinaisuuksien listan ja Ari Ahtiainen antoi käyttööme vuoden 1994 lintutiedotukselle tulleet harvinaisuushavainnot.

Kirjallisuus

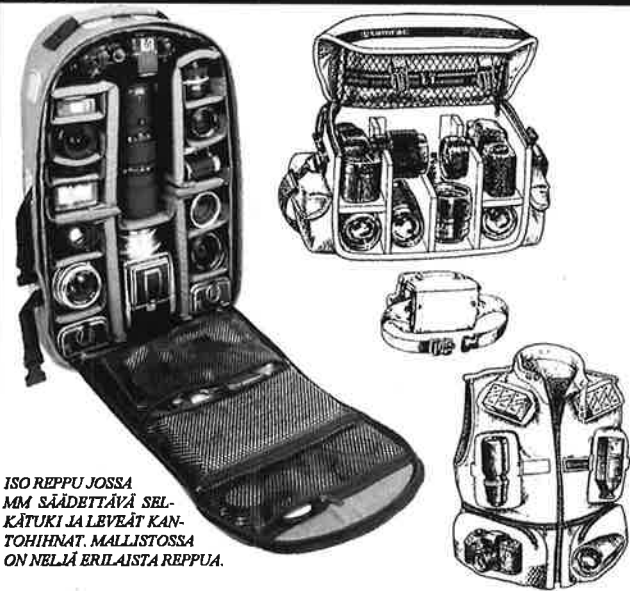
- 1 Alström, P. & Mild, K. 1988: Identification of Blyth's Pipit. - Birding World 1:268-272.
- 2 Bentz, P.-G. & Wirdheim, A. 1993: Fågelåret 1992. - Vår Fågelvärld, supplement 19, Stockholm.
- 3 Cramp, S. & Simmons, K. E. L. (toim.) 1988: The Birds of the Western Palearctic. I. - Oxford Univ. Press, Oxford.
- 4 Hancock, J. & Kushlan, J. 1984: The Herons handbook. - Helm.
- 5 Jännes, H. 1993: Kashmirinuunilintu

- vieras kaukaa kaakosta. - *Linnut* 28(4):28-30.

- 6 Lewington, I., Alström, P. & Colston, P. 1991: Field Guide to the Rare Birds of Britain and Europe. - Harper Collins, Lontoo.
- 7 Malling-Olsen, K. 1990: Fältbestämning av pipilärkor - Del 2. - *Anser* 29:191-206.
- 8 Nikander, P. J. 1994: Isojen kirvesten määrittämisestä. - *Tringa* 21: 213-223.
- 9 Nikander, P. J., Lindroos, T. & Numminen, T. 1994: Vuoden 1993 harvinaisuushavainnot. - *Linnut* 29(6):9-19.
- 10 Pöyhönen, M. 1995: Muuttolintujen matkassa. - Otava, Helsinki.
- 11 Rogers, M., J. ym. 1995: Report on rare birds in Great Britain in 1994. - *British Birds* 88:493-558.

Kirjoittajien osoitteet /
Authors' addresses:
Kylänvanhimmentie 22 B 13
00640 Helsinki (PJN)
Uudentuvankatu 6 A 29
20740 Turku (TL)

tamrac LAUKUT

ISO REPPU JOSSA
MM SÄÄDETTÄVÄ SEL-
KÄTUKI JA LEVEÄT KAN-
TOIHINAT. MALLISTOSSA
ON NELJÄ ERILAISTA REPPUA.

**KUN LAUKKIJEN HUIPPUSUUNNITTELIJA
KÄYTTÄÄ VAIN PARHAITA MATERIAALEJA,
SYNTYVÄ TOIMIVA TUOTE, JOLLA ON VIIDEN
VUODEN TAKUU!
MAAILMAN LAAJIMMASTA LAUKKUVALIKOI-
MASTA, MEILTÄ LÖYTYY YLI 50 LAUKKUMALLIA.**

**Vixen KAUKOPUTKET
JA KIIKKARIT**

**VIXEN GEOMA 80A JA 65A ED
OVAT MONIKALVOPÄÄLLYSTETTYJÄ KAUKOPUTKIA
JOILLA ON ERINOMAINEN HINTA-LAATUSUHDE.**

VIXEN ULTIMA 8X32, 8X42, 8X56, 10X42.

**VIXEN ULTIMA KIIKKAREIDEN ERINOMAINEN KON-
TRASTI JA KIRKKAUS ON SAATU AIKAAN JOKAISEN LASI-
PINNAN TÄYDELLISELLÄ "MULTICOATED" PINNOITUKSELLA**

FOTO·JÄRRI

**ETELÄRANTA 14 00130 HELSINKI
Puh. 90 - 653 738 Fax 90 - 653 938**